

Vooruitblik Winterserie Olland 26 februari 2023

De winterserie van februari is een bijzondere, speciaal voor de liefhebbers van een langeafstandswandeling. Er kan namelijk 50 of 60 km gelopen worden! Een extra lus van 20 km in de vroege ochtend en daarna overstappen op de prachtige route die uitgezet is voor wandelaars die kiezen voor een afstand tussen de 10 en 40 km.

We starten vandaag in Olland, één van de kerkdorpen van Sint-Oedenrode, thans Meierijstad. Als je weet dat Olland in het Dommeldal ligt, dat een zijbeek, de Ollandse Waterloop, door het dorp loopt, het dorp deel uitmaakt van nationaal landschap "Het Groene Woud", Olland in een landbouwgebied ligt dat betrekkelijk kleinschalig is met populierenrijen en soms kleine stukjes bos, dat het bijzondere buurtschapje Kasteren én De Geelders in de route opgenomen zijn, dan kun je ervan uitgaan dat we een hele mooie wandeldag tegemoet gaan. Lees maar mee!

Het fraaie ontmoetingscentrum De Loop'r opent vandaag extra vroeg de deuren voor ons. Vanaf 06.00 uur kunnen de lange-afstandlopers starten. Onze routebouwers van vandaag, Martien Habraken en Ton Vissers, hebben hier goed op ingespeeld. De extra lus gaat naar het heide-ontginningsgebied in de richting van Schijndel. Hier kunnen we in het prille ochtendlicht lekker doorstappen over brede zandpaden. We tippen de bebouwde kom van Schijndel aan en wandelen langs het oude station van Schijndel. Dit karakteristieke gebouw stamt uit 1872. Het is tot 1950 als station in gebruik geweest.

Foto: Ton Vissers

Even later komen we bij de koffiepost. Lekker een bekertje koffie in de vroege ochtend, dat zal smaken!

Het tweede deel van de extra lus leidt de wandelaars naar Sint-Oedenrode. Ook hier een heel klein stukje van de bebouwde kom, om daarna over autoluwe wegen naar het Dommeldal te lopen. Natuurlijk kan het riviertje de Dommel niet ontbreken in de route. Een stukje genieten langs de oever, dan nog wat zandpaden en we zien Olland weer naderen. Daar zal het ondertussen wel drukker geworden zijn met geparkeerde auto's. In de zaal is het een gezellige drukte van de wandelaars die zich komen melden om te starten met de "reguliere" winterserie. Het moment om te kiezen, gaan we verder met de 30 of 40 km en maken we daarmee vandaag 50 of 60 km vol?!

Hoe dan ook: alle wandelaars lopen na ontvangst van de routebeschrijving al snel in het buitengebied van Olland. We wandelen tussen de landerijen, langs een boomkwekerij en passeren kleine bosgebiedjes. We steken het Duits Lijntje over. Het opgeschoten groen maakt duidelijk dat deze spoorweg niet meer in gebruik is. De laatste goederentrein reed hier in 2004.

Het zandpad De Gilders leidt de wandelaars naar natuurgebied De Geelders, eigendom van Staatsbosbeheer.

Hier is de eerste splitsing, de lopers op de kortste route buigen af. Zij vervolgen hun route en lopen al snel langs de oude spoorlijn. Deze volgen zij totdat ze bij de soeppost weer aansluiten op de hoofdroute.

De overige wandelaars lopen dwars door De Geelders naar de koffiepost. Maar voordat zij daar zijn, kunnen zij genieten van dit bijzondere gebied met zijn afwisseling van rabatten, heideveldjes en brede dreven.

Even wat achtergrondinformatie:

Een groot deel van De Geelders werd gebruikt voor de productie van hakhout en voor de winning van eikenschors ten behoeve van de leerlooierij. In de jaren '30 van de 20e eeuw werden door werklozen greppels gegraven en met het vrijgekomen zand werden rabatten opgeworpen, waarop eiken werden geplant die zgn. geriefhout moesten leveren, dat aan boeren werd verkocht.

Foto: Ton Vissers

Brede dreven dienden voor de afvoer van dit hout. De aanleg van rabatten zorgde voor verdroging. Het hakhoutbeheer van Staatsbosbeheer is omstreeks 1975 gestopt, waarna het beheer gericht werd op het krijgen van een meer natuurlijk bos.

Tijdens het schrijven van deze voorbeschouwing is het begin januari: buiten regent het en de temperatuur is onnatuurlijk hoog voor deze tijd van het jaar. En zoals iedere keer tijdens het schrijven van een vooruitblik denk ik: hoe zal het weer zijn op de wandeldag? Het is eind februari: het kan volop winteren, maar het kan ook zomaar dat het koolmeesje zijn voorjaarsroep laat horen en dat we het eerste bloeiende speenkruid ontdekken.

Als we aan de wandel zijn, dan zullen we het weten. Wat wel zeker is, is dat we hier prachtige wandelkilometers maken en dat we bij de koffiepost de vrolijke gezichten van de OLAT-vrijwilligers treffen. Ze heten ons welkom met een bekertje lekker warme koffie, thee of chocomel. Heerlijk, zo'n genietmomentje. Even zitten, even een praatje en dan weer op pad om nog meer moois te gaan ontdekken!

De wandelaars op de 15 km gaan hier in zuidelijke richting. Zij lopen in de richting van De Leemkuilen en vervolgen de route door een mooi open boerenlandschap in de richting van De Dommel. Net voor de brug treffen zij de andere wandelaars.

Deze zijn na de koffiepost in noordelijke richting gelopen. Na het oversteken van de Schijndelsedijk komen zij in een gebied met een afwisseling van bospercelen en het populierenlandschap waar deze regio bekend om staat.

De 20 km buigt af en loopt via autoluwe wegen in de richting van de Dommel. Uiteindelijk komen ze op het mooie pad langs het riviertje. Het zicht op landgoed Zegenwerp, aan de overzijde, is hier fantastisch! Het lopen op dit pad is echt genieten.

De wandelaars op de langste twee afstanden zijn op weg naar de caférust. De route ernaartoe leidt hen door het agrarische gebied Besselaar en Vossenholen bij Gemonde.

Op oude kaarten staat Besselaar geschreven als 'Berzenlaar', wat zoveel betekent als '(open plek in het) bos waar wild naartoe gedreven wordt.' Dit was gemakkelijk bij de jacht. Op Vossenholen staan rijen prachtige oude knotwilgen, waarvan de dikste op borsthoogte een omtrek heeft van 5,20 m. Zulke oude knotwilgen kunnen vele soorten planten en dieren herbergen.

Foto: Ton Vissers

Bedenk tijdens het wandelen eens dat je hier door het eeuwenoude cultuurlandschap van de Meierij loopt!

We lopen Gemonde binnen, passeren op de hoek Twijnmeer/Besselaar de Maria Gilde-kapel, komen langs de kiosk en zien dan café De Schuif naderen. Al vanaf 1877 is dit hét sfeervolle en gezellige trefpunt van Gemonde, waar gastvrijheid hoog in het vaandel staat.

Kort na de rust splitsen de afstanden. De lopers op de 40 km gaan een extra lus maken in de richting van Sint-Michielsgestel. Hen wachten mooie wandelkilometers. De wandelaars komen straatnamen uit het verleden tegen, zoals Bodem van Elde en Vier Gemalen. Vier Gemalen duidt erop dat de hele Bodem van Elde onder vier rechtspraken viel, namelijk onder die van Schijndel, Sint-Michielsgestel, Bortel en Sint-Oedenrode.

De verklaring van deze vreemde situatie voert terug tot 1314, toen de zgn. *Bodem van Elde* door de Hertog Jan III van Brabant werd uitgegeven, een in die tijd moerassig en onbewoonbaar gebied. Vier heren deelden in dit gebied het gezag.

In 1802 werd de moderne gemeentelijke structuur ingesteld en werd het gebied over genoemde vier gemeenten verdeeld. Op 1 januari 1996 werd Gemonde en omgeving onderdeel van de gemeente Sint-Michielsgestel.

De routebouwers hebben hier mooie zandpaden ontdekt en in de route verwerkt. Soms lopen we over graspaden langs slootkanten, soms over een stukje verharde weg, kortom variatie alom. We naderen de bebouwde kom van Sint-Michielsgestel. Op de toegangsweg naar Zegenwerp staat de extra koffiepost, exclusief voor de 40 km-lopers.

Wie landgoed Zegenwerp kent, weet dat dit een pareltje is! Een prachtig gebiedje met fraaie bomenlanen, oude boerderijen, mooie doorkijkjes, het landhuis, parkbomen en rododendronlaantjes. We verkennen dit gebiedje en komen dan opnieuw bij de Dommel. Ook hier weer een bijzonder punt: de eerste coöperatieve waterkrachtcentrale van Nederland, een burgerinitiatief gefinancierd door crowdfunding. Deze voorziet 170 huishoudens van stroom.

Foto: Ton Vissers

We gaan de Dommel over. Wat verderop is de samenkomst met de 30 km. We lopen langs een boomkwekerij en maken een bochtje naar ... opnieuw de Dommel. Langs het wandelpad liggen de bootjes van de vissers. Eén ervan ligt er al jaren. Let eens op de naam: een taaie variant en niet tot zinken te brengen!

Foto: Ton Vissers

Een volgende samenkomst, die met de 20 km. En opnieuw: genieten op het pad langs de Dommel van het zicht op Zegenwerp en Venrode aan de overkant van het water. Brabant op z'n mooist!

Bij de brug laten we de Dommel achter ons en lopen door een bosperceeltje en langs een akkerrand naar de volgende caférust. Deze is bij de gezellige recreatieboerderij Het Dommeltje. Misschien weten we het nog: in 13 december 2019, 2 dagen voor de winterserie legde een grote brand het gehele evenementengedeelte in as. We liepen toen langs de smeulende resten. Maar Het Dommeltje is prachtig herbouwd en het is fijn dat we hier vandaag te gast kunnen zijn. En wat leuk: na de pauze vervolgen we de route door de stal!

Hierna lopen we een flink stuk langs de Dommel. Onderweg is de samenkomst met de wandelaars die 15 km lopen.

Dan nemen we afscheid van de Dommel en lopen langs een wiel naar de restanten van het Duits Lijntje. Gezamenlijk volgen we het oude spoor naar het voormalig station van Kasteren. Net ervoor treffen we de soeppost. Een prima plekje met picknicktafels en natuurlijk de OLAT-banken om even te genieten van een kommetje winterse soep. En dat smaakt, zo weten we!

Foto: Ton Vissers

Ondertussen is ook de 10 km erbij gekomen en zijn alle wandelaars weer samen. We maken ons op voor het laatste uurtje wandelen. En dat wordt nog een heel mooi uurtje. We lopen namelijk door het fantastisch mooie, historische buurtschapje Kasteren, met zijn veldkapel, gewijd aan de Heilige Sint-Antonius. Maar ook met de oude Duiventoren uit 1661 en de herenboerderij Het Groot Duijfhuis. Het boerderijcomplex stamt uit de 16^e eeuw. Het oudste deel van de boerderij is de zgn. Heerenkamer, van de weg af gezien, het achterste gedeelte van de boerderij. De Vlaamse schuur is de oudste van Nederland! Deze is gebouwd in 1525 en alle oorspronkelijke gebinten zijn er nog aanwezig. In de boerderij is nu een informatiecentrum van het Brabants Landschap gevestigd. Werkelijk een uniek plekje!!!

*Foto Ton Vissers:
Kunstwerk dat ons doet herinneren aan de tijd dat
het Duits Lijntje nog als spoorweg in gebruik was.*

Na al dit moois lopen we, het is niet anders, terug naar de finish. Nog even en dan komt Olland in zicht en zien we de Loop'r, het eindpunt van een hele mooie en afwisselende wandeldag!

Dank routebouwers en alle vrijwilligers!

-Myriam van den Berg-